

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

בס"ד • ב ניסן ה'תשפ"ו שבת פרשת ויקרא • גיליון 1550 • נא לשמור על קדושת הגליון

כניסת השבת: ירושלים 17:12 ת"א 17:30 חיפה 17:22 ב"ש 17:29
צאת השבת: ירושלים 18:26 ת"א 18:28 חיפה 18:27 ב"ש 18:27

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
headoffice@emeir.org.il \ ההכנסות קודש למכון מאיר
תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

כי לא יטוש ד' עמו

היוצא בימי ניסן ורואה אילנות פורחים, מברך בשם ומלכות: "...שלא חיסר בעולמו דבר, וברא בו בריות טובות ואילנות טובים ליהנות בהם בני אדם" (ש"ע או"ח רכו).

ההתבוננות בפריחת העצים באה ללמד אותנו יסוד גדול. חיינו משולים לעץ, כשם שהעץ בחורף עומד בשלכת ונראה לכאורה כמת, ובאביב, בימי ניסן הוא חוזר לפרוח וללבלב ונותן בסופו של דבר את פירותיו המתוקים, כך גם חיי האדם. כשמתבוננים בחיים בפרספקטיבה רחבה, בראייה כללית, אף שישנן תקופות שאנו נראים כעץ בשלכת, הנה בסופו של דבר - סוף טוב הכל טוב, ככתוב בתורה "וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד" (בראשית א). כאשר רואים את הכל ולא חלקי דברים - הכל טוב.

נכון לעכשיו, כשם שבחיי הפרט יש עליות ומורדות, תקופות של הארת פנים ושל הסתר פנים, תקופות של שלכת ושל פריחה, כך גם בחיי עם ישראל. אלפי שנים היינו בגלות ונראינו כמתים, כדברי הנביא יחזקאל בחזון העצמות היבשות, וסוף סוף שבנו הביתה - וישראל הולך וקם לתחייה בארץ ישראל.

גם עכשיו כשאנחנו בעיצומה של מלחמה באיראן ובלבנון, עלינו להתחזק ולהכיר ולדעת ולהאמין שרבות מחשבות בלב איש אבל עצת ד' שחושב טוב על ישראל, היא תקום ככתוב "כי לא יטוש ד' עמו ונחלתו לא יעזוב". אמנם אנו בתחילת הבלבוב והפריחה של עמנו בארצנו, אבל לא ירחק היום ונזכה לראות ולחוש עין בעין בפירות המתוקים של עם ישראל בארץ ישראל שתכליתם להיטיב ולהאיר לעולם כולו.

אז תהיה שמחה גדולה בעולם ככתוב: "ישמחו השמים ותגל הארץ... יעלו שדי וכל אשר בו, אז ירננו עצי היער מלפני ד'" - כי סוף טוב הכל טוב. מהמצפה לישועה שלמה

לך הנמן ב"ש

על כפיו אותו יביא

הרב אמיר דומן | 2

מקדושת הקורבנות להיתר אכילת בשר

הרב יורם אליהו | 3

מי שומר עלינו בעת מלחמה?

הרב אשר בוחבוס | 3

ברכת אתה חונן

הרב אברהם אנוגל | 4

"עזר כנגדו"

הרב יואב מלכא | 4 סיפור

ניצחונות קטנים

הרב ליאור לביא | 5

איך ה' קורא לנו בכל רגע ממצבי החיים?

הרב חגי לונדין | 8

שו"ת מלחמה

הרב שלמה אבינר | 8

הכמיהה לזוגיות חדשה והפחד ממנה
אסתר אברהמי זוגיות

קריאה לפני ציווי בחינוך הילדים
אורית דהן חינוך

קמחא דפסחא
למכון מאיר

מוסיפים אמונה בעם ישראל
עכשיו! תרמו

02-6461328

כמוני. נו, לכו, לכו לכם!

שוב עמדו בסימטה, מביטים זה בזה בשאלה אילמת.
שמעון שוב נתן מבט בשעון. אחר כך נתן מכה בשעון.
"מוזה. כמה זמן היינו אצלו לדעתך? נדמה לי שהשעון כמעט לא זז מאז שנכנסנו לרחוב."
"כנראה סבלת שם מאד, הא?" עקצה אותו, "אני דווקא נרגעתי. אז מה אם לא הכול מובן? כשיבוא המשיח נבין הכול. בינתיים - יש עוד כמה שאלות לא פתורות."
שמעון צחק. מה היה עושה בלעדיו? בלי האמת הפשוטה והבהירה שלה?

הלאה ברחוב הצר.
לשווא חיפשו פתח פתוח, חלון מואה, כתובת עדכנית. כבר התייאשו, עמדו לחזור, והנה - "תראה שם - אור."
קרבו לשם, וקרבו עוד - ועמדו.
אור בהיר זרח בחיזורונו מבעד לצוהר, והאיר את פניהם המשתוממות, הנשואות אל חצי השלט מעל החלונות: " - ריה."
"חזרנו לאותו מקום..." ספק-אמר ספק-שאל באי אמון. "רחוב עגול? והיכן הכניסה ממנה באנו?" ומחשבה אחרת הכתה פתע בלבו: ואיך חוזרים...!
רפאלה כבר החליטה. ניגשה לדלת ונקשה את נקישותיה החרישיות.
"אני אברר את זה עוד רגע."
"חכי! את לא הולכת לשומו..." צעק שמעון בלחש ככל יכולתו.
מאוחר מדי.
"יקירי! באתם אלי סוף-סוף! מדוע אתם מתמהמהים שם בחוץ? היכנסו נא. ולא חיינו די לפגישה זו?"
שמעון לא הצליח לכבוש את זעקתו הפעם: "מה אתה מדבר?! היינו פה לפני רבע שעה, הקשבנו בשקט ובנימוס לדברים הלא ברורים שלך, הלכנו לאיבוד ברחוב - עשה לי טובה, רק תגיד לנו איך יוצאים מפה, וזה הכול. אוקיי?"

המשך בשבוע הבא...

בהיר ודואג.
כשהסתגלו עיניהם לאור הבוקע מאחורי הדמות, יכלו לראות כי הקול היה שייך לזקן בעל פנים יפות ומאירות סבר. כמעט קט וכבר נדמה להם כי אין האור בוקע מאחורי הדמות - כי אם ממנה... "הו, שלום, אה... קצת נבהלתך" הודה שמעון. "נוכל להיכנס? רצינו לדבר קצת, להיפגש ולהכיר, ואולי גם -"
"בואו, שלום לכם! למה אתם מתמהמהים? חייכתי לכם יותר מדי". כבר שנים אין איש מבקר בנגרייה, ובצדק מסוים, יש לומר... כבר אינני מסוגל לגרר בשיטות הישנות, ולדרכי החדשה אינני מוצא שותפים מביני עניין. אך אתם הלא תבינו, כן?"
"חייכתי... לנו? נגרייה? סליחה, אבל אינני מבין כלום, ובנגרות אני מבין עוד פחות מכלום. אנחנו רפאלה ושמעון, ומיהו כבודו?"
"כבודי? אתם כבודי! כבוד הוא לי לקבל את פניכם. אשרי שנתקיימה משאלתי וציפייתי לבואכם, והנה נעשה רצוני, ורצוני - הוא כבודי, והוא - אתם."
שמעון נראה אובד עצות.
רפאלה התעשתה: "אנחנו מאמינים שפגישה עממית ולבבית, פנים אל פנים, מתוך כנות ורצון אמיתי לחיבור כל חלקי העם באהבה - תביא חיזוק גדול לרוח היהודית והישראלית הבריאה, ורפואה לעם כולו. לכן אנחנו ועוד חברים עוברים..."
הבעת פניו של הסב הביעה פליאה רבת, עד שרפאלה על כורחה נשתתקה במבוכה.
"אבל - ילדים יקרים, ירבו כמותכם בישראל! אבל הלא זהו מה שאני מדבר עמכם מתחילה! והלא אנחנו מצאנו זאת!"

"אנחנו מי? מצאנו מה?" התפקע שמעון.
"את השיטה! ואתה אומר שאינך מבין כלום? כמה מוזר ונפלא! באמת אין ראוי מכם לבוא ולספר לי על דרככם. כמה התגעעתי אליכם! ובכן, האם צולחת היא דרככם?"
שמעון ניסה 'לחבר את החוטים' במוחו, והעלה חרס.
רפאלה החליטה להמשיך עם החלק המובן יותר של הדברים: "ובכן, לא לגמרי. יש חשדנות גדולה, והמון אנשים בכלל לא פותחים את הדלת. אבל מי שכבר פותח ומדבר - וגם אם לא מסכימים - בכל זאת הרבה שלילה נעלמת, ומופיעים רגשות ומחשבות חיוביים."
שוב השתתקה.
בעיניו של הישיש נצצו שתי דמעות גדולות, שגלשו על פניו בהותירן שני פסים זהובים-כסופים נוצצים באור החדר, עד שנבלעו בזקנו הצחור. שתיקה.
פתאום התנער הזקן: "כעת - זהו, מספיק, לכו לכם לשלום, בנים חביבים. המלאכה רבה לפניכם, והזמן... טוב, עוד נדבר על זה בהזדמנות. תודה על שהואלתם לבקר ולשמח סבא זקן שכמותי. אין מאושר ממני! אברך אתכם שתהיו מאושרים

"עוד רחוב אחד, ואז חוזרים."
שמעון הציץ בשעונו, והסכים עם רפאלה זוגתו. לפי ממוצע ההצלחות הנמוך שלהם השבוע, אפשר בהחלט להעריך שסיפיקו לסמן עוד רחוב שלם ב'וי'.
"יותר נכון לסמן 'איקס' דווקא", הרהר בפסימיות. שכונת הבתים הפרטיים, בעלי החומות גבוהות, דלתיים ובריח' לא האירה להם 'פנים אל פנים'.
"אין דבר", ניחמה רפאלה - בפעם האלף, נדמה, "עושים מה שאפשר. כשיבוא המשיח כולם כבר יפתחו את הדלת. בינתיים - אחת לעשר".
לבו של שמעון נחמץ בתוכו, והוא מיהר לכבוש את פניו במפת השכונה שבידו, מסתיר את עיניו ממבטה. כמעט עשר שנים הם יחד, ולא זכו לחבוק ילד, למרות ההשתדלות. זו גם אחת הסיבות שהם היו מן הזוגות הפעילים ביותר במסגרת 'פנים אל פנים' - הם לא נזקקו לשמרטף...
"הלכנו לאיבוד, קצת", אמר לרפאלה, "אין כזה רחוב במפה."
"אם כך, גיחכה, 'המפה היא שהלכה לאיבוד... הרחוב וודאי פה, ואנחנו עומדים בו, בלי ספק. חבל על הזמן, בוא ניגש."
"בסדר, אבל אני אוסיף אותו למפה, ברשותך, לטובת אנשי המטה במשרד, טוב?" התנצל שמעון, והעתיק בעפרונו מן השלט שבפתח הרחוב את המילים: "בעלי-מלאכה".
אם 'רחוב' נקרא על שום רחוב, כי אז רחוב 'בעלי-מלאכה' לא היה ראוי כלל לשמו. הייתה זו סמטה צרה, כאילו עברת מרחק של עשרות שנים אחורה בזמן, ונקלעת לאיזה 'גלגול' קדמוני של העיירה.
מהר מאוד הסתבר שבאמת זהו רחוב של בעלי-מלאכה, כפשוטו. על כך העידו שלטים ישנים ודהויים שנקבעו מעל דלתות עץ וברזל כבדות שניצבו דוממות לאורך הקירות המשחירים של הסמטה המתמתחת.
"מי בכלל ימצא פה בשעה כזו? אלו בתי מלאכה ולא דירות. ובינינו, לא נראה לי שמישהו עוד מגיע לכאן אי פעם. כל כך עתיק..."
"תראה שם - אור. נבדוק?" אמרה, בעודה מושכת אותו בשרוולו. שמעון נשרך אחריה.
מעל הצוהר הזוהר בנוגה חיזור, התנוסס חצי שלט, ועליו לפליטה האותיות: " - ריה."
"נהדה, פיצרי - איי!" החניק צחוק מעורב בצווחה, עקב המרפק הננעץ בצלעותיו.
הדלת הכבדה 'בלעה' כמעט לגמרי את נקישותיה העדינות של רפאלה.
"ככה בחיים לא יפתחו לך. תני לי", התאזר שמעון ב'גבורה'.
ידו המונפת נשלחה וננעצה בכוח לתוך החלל שהותירה אחריה הדלת, שנפתחה פתאום.
"אמא!" קרא בבהלה כשהוא נרתע לאחור, רעדה חומרת את בני מעיו.
"אוי ויי! קרה משהו?" שאל קול מן הפתח, קול

פניהם איש אל אחיו
בירורים במהות הקשר הזוגי
מאת הרב יונתן לוי - מחנך,
מוסמך לרבנות, מדריך חתנים
ומלווה הורים ונערים מתבגרים.
מחבר הספרים:
"יסודות החינוך - הדרכות
חינוכיות להורים למתבגרים.
"מתבגרים בקדושה" - הדרכות
מעצימות לנער המתבגר.
"זעם הליכות" - בירורים בתיוון
המידות.

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
בדיני ספרים רח' אבן ישראל 3 ירושלים

התורה הגואלת

שיחות

הרב צבי יהודה לפרשת ויקרא

מקדושת הקורבנות להיתר אכילת בשר

ספר ויקרא מפגיש אותנו עם הקורבנות אשר האדם מצווה להקריב בזמנים ובאירועים השונים בחייו. בפרשת שמיני התורה מלמדת אותנו שיש חיות, עופות ודגים שמותר לאכול אותם על-פי סימני הכשרות שלהם. ונשאלת השאלה מדוע מתירה התורה נטילת נשמה לצורך דברים אלו? רבנו מתייחס לשאלה הזו ואומר, אין לשכוח שאכילת בשר מנתקת את קשר הפלאים של הנשמה עם הגוף, ודרך אגב מעיר הרב: המדע התפתח הרבה בתיאור תהליך היווצרות האדם, אבל איך מתקשר הרוחני עם הגשמי, החינניות הנפשית השכלית עם הגוף החומרי, זאת הם לא הצליחו לברר, כך שניתן לומר על המדע, ש"העיקר - סוד קישור הנשמה עם הגוף - חסר מן הספר". הרמ"א בשולחן ערוך אורח סימן ו' הזכיר את הפלא הזה בפרושו לברכת אשר יצר, "רופא כל בשר ומפליא לעשות - שקושר רוחני בגשמי". היצירה האלוקית הזו היא פלא פלאים, ואנשי המדע מודים שאינם יודעים את הסוד הזה. על-כל-פנים כך נוצרנו, ואנו מחויבים להחזיק

הרב יורם אליהו

ר"מ במכון מאיר

את חלקך ממנו, והתורה אומרת באופן חריף, "איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כבש... במחנה ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' לפני משכן ה', דם יחשב לאיש ההוא, דם שפך ונכרת האיש ההוא מקרב עמו". אומר הרב צבי-יהודה, האיסור של שחוט חוץ מפיץ אור על כל עניין נטילת נשמה לשם אכילת בשר. אתה רוצה להשתמש בדם של בעל-חיים? חס ושלום! "כי הדם הוא הנפש". חינניותם של בעל-חיים היא בדם, ואין שום היתר להשתמש בחינניות האלוקית הזאת. לכן כשאתה נוטל נשמתה של בהמה או חיה, עליך לזרוק את הדם שלה על המזבח, יש לכוון את נטילת הנשמה אל מקור כל הנשמות. כשמקריבים ונוטלים נשמתו של יצור חי, מתוך קישור אל מקור החיים, יש כאן התקשרות ושייכות הווייתית ולכן יש היתר לך, רק מתוך קדשים של גבוה יש מציאות לחולין. טעות לחשוב, מלמדנו הרב, שמתוך החולין אנו מלמדים זכות על הקרבת הקורבנות. אדרבא מתוך סדר נטילת נשמה במשכן (שבזה אנו מעלים ונותנים לחיה ערך של קודש), יש גם ערך לסדר נטילת הנשמה לצורכי הגוף. מן הנשמיות ומן הפנימיות יש המשך לכל החיים כולם: כנאמר "כי עמך מקור חיים".

* עיקר שיחה זו מופיעה בשיחות הרב צבי-יהודה לפרשת אחרי-מות ס"ב. ** תודתי לרב יהושע בן-מאיר שלי"ט שעזר לי בהבנת דברי רבנו. הרב הוסיף שרק מדורו של נוח והילך התירה התורה לאכול בשר, לכן קודם לך, נוח מקריב קורבנות "יודע עלולת במזבח", מתוך כך בא היתר לאכול בשר. כדברי רבנו במאמר.

הרב אשר בוחבוט

ר"מ במכון מאיר

האלשיך הקדוש¹⁴ בהקשר למלאך שהתגלה בזמן יהושע בארץ ישראל שהוא שר צבא ה', שזה מקום השכינה בשאלת יהושע ומדוע הוא מתגלה אליו בארץ ישראל "הֲלֹנֵנו אִתָּה אִם לְצִיֵּינוּ" עונה לו המלאך - אני לא מלאך רגיל אלא "שר צבא מרכבתה". של נעלך מעל רגלך כי המקום פה בארץ ישראל הוא גילוי הקב"ה בעצמו, ויותר מכך, בזמן מלחמה השכינה שורה על ישראל בשמירתם וניצחונם, ואומר המלאך אני רק מקדם את מרכבת השכינה למציאות המלחמה: "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵתְהַלֵּךְ בְּקִרְבְּךָ מִחֲנֵה לְהַצִּיֵּיךָ וְלָתֵת אִיִּבָיְךָ לְפָנֶיךָ"¹⁵. במלחמה זוכים לייחוד הקב"ה לבדו, הוא המושיע אותנו להפיל את אויבינו: "וְאִיִּבָתְךָ אֶת אִיִּבֶיךָ וְצַרְתִּי אֶת צַרְרֶיךָ"¹⁶, הקב"ה מתהלך בקרב מחננו להושיענו. באהבת ה' את עמו ישראל.

1. רבי אברהם בן הרמב"ם שמות פרק לב פסוק לד (פרשת כי תשא)
2. רש"י הירש שמות פרק לב פסוק לד (פרשת כי תשא)
3. שמות פרק לב פסוק ב (פרשת כי תשא)
4. שמות פרק ו פסוק ג (פרשת וארא)
5. שמות פרק יב פסוק יב (פרשת בא)
6. שמות פרק לב פסוק לד (פרשת כי תשא)
7. שמות פרק לד פסוק ט (פרשת כי תשא)
8. שמות פרק לב פסוק ג (פרשת כי תשא)
9. אלשיך זכריה פרק יא
10. צדור המור שמות פרשת כי תשא
11. שמות פרק כג פסוק כא (פרשת משפטים)
12. שמואל א פרק כו פסוק יט תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קי עמוד ב
13. שמות פרק כג פסוק כ (פרשת משפטים)
14. אלשיך יהושע פרק ה
15. דברים פרק כג פסוק טו (פרשת כי תצא)
16. שמות פרק כג פסוק כב (פרשת משפטים)

מי שומר עלינו בעת מלחמה?

אולם ישנה סכנה להנהגת ה' לבדו: "כִּי לֹא אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ כִּי עִם קִשָּׁה עִרְפָּה אֶתָּה פֶּן אֶכְלָךְ בְּדָרְךָ"⁸. אין הדבר דומה בין מי שהולך לא נכון ליד המלך, לתועה לבד בדרך. את בקשתו של משה רבנו דווקא להנהגת ה' לבדו ללא מלאך, מסבירים האלשיך הקדוש⁹ וכן רבי אברהם צבע¹⁰ כי אתה, עמך הסליחה, לבקש סליחה זה רק עימך, כי למלאך אין רחמים שנאמר עליו "הַשֹּׁמֵר מִפְּנֵינוּ וְשֹׁמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ אֵל תִּמְרוּ בּוּ כִּי לֹא יִשָּׂא לְפָשַׁעְכֶם"¹¹ לפיכך יש סכנה בקרבת ה', ועם זאת התשובה היא עמוקה ביותר שרחום וחונן ארך אפיים ורב חסד נאמר על הקב"ה: "ושבת עד ה' א-לוהיך" ולא למלאך. לאור זאת, בחוץ לארץ שזו הנהגת המלאכים, שדוד המלך אמר בברחו משאול לאכיש מלך גת אמר "כִּי-גִרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מֵהַסִּתְּפֹחַ בְּנַחֲלַת ה' לְאָמֹר לָךְ עֲבַד אֱלֹהִים אֲחֵרִים"¹² וכי מי שנמצא בחו"ל עובד עבודה זרה? אלא בחוץ לארץ התפילות עוברות דרך השר (המלאך) של אותה אומה. לעומת ארץ ישראל שהיא ישר-אל. מכאן שהנהגה בחוץ לארץ היא דרך מלאך, שבו אין רחמים "כי לא ישא לפשעכם" וכל אפשרות לעורר תפילות שם מורכבת וקשה יותר ואילו בארץ ישראל יש רחמים, אף שעדיין איננו ראוים לכך שבקוראנו אליו והוא יענה. הנהגת המלאכים, היא הנצרכת לדרך "הַנֶּהַג אֲנֹכִי שִׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ לְשַׁמְרֶךָ בְּדַרְךָ וְלִהְבִּיאֶךָ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְתָּי"¹³, אבל בהגיענו לארץ ישראל, פה זו הנהגת הקב"ה לבדו, ולכן מסביר

בתורה אנו מוצאים התגלות של מלאכים לאברהם אבינו, ולאחר מכן גם ליהושע, וכן הברכות בשליחות לדרך בעזרת המלאכים. השאלות הנשאלות הן מה ההבדל בין הנהגת מלאך לקב"ה בעצמו? ומתי משתנה הנהגה בין שליחות מלאך לה' לבדו, ויותר מכך בזמני סכנה כמלחמה וירי? לאור פירושי רבי אברהם בן הרמב"ם¹, וכן הרש"ר הירש², הנהגת המלאכים זו הנהגת הטבע שהיא לעזר האדם, שיגיע אל תכליתו וייעודו הצפון לו, כמו אברהם שמברך את אליעזר שישלח מלאכו לפניו, שיהיה לו לעזר למצוא אישה לבנו, וכן כל הבטחה שהבטיח הקב"ה לעם ישראל. ישנם מלאכים המופקדים למילוי הבטחה: "וְשִׁלְחָתִי לְפָנֶיךָ מִלְאָךְ וְגַבְשָׁתִי אֶת הַכְּנַעֲנִי הָאֹמֵר וְהַחֲתִי וְהַחֲרִיף הַחֲזִי וְהַיְבוּסִי"³ מסביר הרש"ר הירש שזאת "הנהגה שהיא סמויה מן העין והמעצבת את תנאי חיי האדם על מנת שיעזר אל תכליתו". במצרים היתה שונה הנהגה: "וְיֹאכֵל אֶל אֲבִרְהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַי וְשָׁמַי ה' לֹא נִדְעָתִי לְהִים"⁴. זו התגלות ניסית שלא כדרך הטבע, רק על ידי ה' לבדו ולא על ידי מלאך - "וְעַבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה"⁵. כאשר עם ישראל חטא בחטא העגל, הקב"ה מודיע למשה: "הִנֵּה מִלְאָכָי יֵלְךָ לְפָנֶיךָ וְכִיּוֹם פִּקְדֵי וּפְקֻדֹתַי עֲלֵהֶם תִּשְׁאָתָם"⁶, משה רבנו אינו מוכן לחזור להנהגה של מלאך - וְאֶתָּה אֲמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְּשֵׁם וְגַם מְצַאתָ חֵן בְּעֵינָי... "וְיֹאמְרוּ אִם נָא מְצַאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדִי יֵלְךָ נָא אֲדִי בְּקִרְבָּנִי"⁷

פותחים סידור

חיבור מחודש לעבודת התפילה

הרב אברהם אנגל*

לתת לאדם מהאדמה דעה, לדעת בשמים ממעל, וכל אופני מרכבה, וכיסא כבוד ינחילו, לדעת כל צירופי שמות שבהם יצר העולם? אין זה אלא חמלה יתרה לאין סוף. ועל זה יוריד האדם כנחל דמעה ולבקש דעה מה' במתנת חנם. ויכוון, ובפרט בחורי לימודי ה', שיתן להם הקב"ה לב מבין בתורה, ופתוח לתורת אמת ולא של שווא ח"ו לשם גאוה וקנטור חלילה, כי איך יבקש מה' לתת לו דבר שאינו לרצון לפניו? וכי מבקשים מבשר ודם דבר שלא יהיה לו אחר כך לרצון? וכי יאמר איש: תן לי כסף כדי שאוכל עליידי זה לקנות פטיש ורחיים, ועליידי זה לא יוכל הוא לישון כל הלילה? ואף זה כמוהו, איך יבקש 'תן לי דעה' כדי שעליידי כך אתגאה ואשתרר על ציבור שלא לשם שמים, ואהיה שמח בהעדר חכמה אצל חבריי ומתכבד בקלונם, ואוכל לטמא הטהור ולהסביר לו פנים, מה שכל דברים אלו המה רעים בעיני ה' למאוד. לכן יכוון שיהיה חכמה ודעת הכול לשם שמים... שיהיה החכמה חכמה של אמת. וישם כוונתו על בניו וצאצאיו שיהיו כולם בני תורה, ואם זוכה לתלמידים יהי כוונתו על התלמידים שיהיו שלמים במדע ויראה ולא יהיה לימודם שלא לשם שמים לשם יוהרא וקנטור ח"ו. וישם לבו להתפלל שתרכה דעת בעולם והיו בישראל תלמידי חכמים רבים.

וכך אומר שלמה המלך במשלי "בטח אל ה' בכל לבך, ואל בינתך אל תשען" (משלי ג, ה). לכן אנו מדגישים בפתיחת הברכה "אתה חונן לאדם דעת" - אני מבין שכל הבנת שכלי היא מתנת חנם מאת ה' יתברך. ככתוב במשלי (ב, ו) "כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה". נבאר עתה את המושגים חכמה בינה ודעת. **החכמה** - היא יכולת הלימוד, קליטת מידע. **בינה** - להבין דבר מתוך דבר מה שלמד בחכמה. **דעת** - חיבור, כמו "והאדם ידע את חוה אשתו" התחבר עם אשתו. הפנמת הדברים שלמדתי והבנתי, הטמעתם בתוכי נקראת דעת. השיא של הדעת היא ההתחברות עם הקב"ה, שהיא הדרגה העליונה בהשגת האדם. את שלוש אלה אנו מבקשים מה'. **הננו מאתך חכמה בינה ודעת ברוך אתה ה' חונן הדעת** - את המדרגה העליונה של החיבור, הדעת, אתה נותן לנו מאתך כמתנת חנם. נסיים בדבריו הנפלאים של רבי יהונתן אייבשיץ בספרו יערות דבש ח"א דרשה א: "באומרו אתה חונן, שהיא התחלת התפילה, ישם ללבו כי ראש לכל תפילה היא בקשת דעת. כל בריאת האדם לחכמה ודעת, וזוהי עילתו, ולכן אמרו 'אתה חונן לאדם דעת', לאדם דווקא, והוא במתנת חנם, כי מה ראה בורא העולם

ברכת אתה חונן

לאחר שסיימנו את שלוש הברכות הראשונות, ברכות השבח, אנו פותחים בברכות הבקשה, כשהראשונה שבהן היא 'אתה חונן'. השולחן ערוך (או"ח קטו) מסביר שהסיבה שברכות הבקשה פותחות ב'אתה חונן', "מפני שמותר האדם מן הבהמה הוא הבינה והשכל, קבעו ברכת 'אתה חונן' ראש לאמצעיות, שאם אין בינה אין תפילה". כלומר, כל הבקשות שאנו מתפללים אלו דברים שנחוצים לנו בכל יום, ובראש וראשונה השכל, כי בלעדיו אדם אינו יודע שצריך להתפלל ולבקש מהש"ת, ובודאי איננו יודע מה לבקש. הבקשה על השכל היא חשובה ביותר למען מהות האדם ותפקידו בעולם, כמו שכתב המשנה ברורה (שם), "שזה עיקר השאלה שצריך האדם לשאול מאת הבורא יתברך, שיתן לו שכל ודעת ישר למאוס ברע ולבחור בטוב" וכמו שלמה המלך ששאל בחלום הלילה מאת ה' "ונתת לעבדך לב שומע לשפוט את עמך להבין בין טוב לרע" (מלכים א', ג). הברכה פותחת במילים "אתה חונן". פתיחה זו לא מצויה בשאר הברכות, אין אנו אומרים אתה רופא, אתה מוריד גשם וכד'. וזאת מפני שבבריאות, בכוח, ובעושה קל יותר להבין שזה בא מברכת ה' ולא משלנו, אבל החכמה, השכל, הרוב המקרים אנחנו בטוחים שהם שלנו ומשלנו, כי זה ה"אני",

הרב יואב מלא \ סיפור

ובשלוש בית. ערב סגרירי אחד של ראשית חודש אדר, במסעדה קטנה במדרחוב, אמרה לו צופיה: "צביקה, עכשיו תורך להגיד משפט אחד שעדיין לא אמרת לי". ושיחקה בקולה: "כמו למשל... עזר כנגדו!" המילים סחררו אותו בקיסמון. בחיך שוב ומלא חן העז להציע לא נישואין - שניהם פרצו בצחוק קדוש. אז דחפה צופיה את מכשיר הפלאפון שלה בידי הקופאית ופקדה עליה: "נשמה, צלמי אותנו!" הקליק נשמע. "נשמה, תראי לי איך יצא!" תבעה צופיה. "צביקה, איפה החיך שלך?" סנטה בו בחן. "מחילה, נשמה, צלמי עוד פעם ודיר בלק אם אתה לא מחייך מאוזן לאוזן!" הקליק נשמע שוב. "נשמה, נראה איך יצא עכשיו." "זה חיך!!! אמרה צופיה בסיוק. אחר כך פתחה צופיה את ארנקה לשלם דמי סעודתם, אך הקופאית הקדימה אותה ושילשה לקופה מכיסה את סך הוצאותיהם ואמרה: "מזל טוב, זו מתנתי לכם, זוג מתוק. אתם נראים זוג משמייים."

כנותה. עבודת השם שלה בעליצות והיא "מספרת" בחן ילדותי עם אביה שבשמים. מעיזה לדלג על פני נימוסים מקובלים, ואין דבר העומד בפני נחל פשטותה הזורם בעוז. פעם עברה על פניו של צדיק ירושלמי ובלי בוש הפטירה: "וואו איזה צדיק!" ואז ביקשה ממנו: "תתפלל עלי שאמצא זיווג." יש בכוח משוכת ילדותה לשמח עצובים ולהוציא מדוכאים מדיכאונם. נו! אולי תוכל להקל את כובד הריחיים מעל שפתיו של צביקה, לפתוח את ליבו הסגור ולגלגלו בצחוק מבריא. התקשרתי אליה. היא פנויה. לא כיחדתי ממנה דבר אודותיה. "אל תדאג, כבוד הרב, אני כבר אנגלגל אותו מצחוק. הוא רק מחכה שמישהו יציל אותו מהכבדות שלו. הכל יסתדר!" סיפרתי לו על הבחורה. הוא הביט עלי בעיניים בוהות, שפתיים חשוקות ולא אמר מילה. אמרתי: קח את מספר הטלפון ותקשר אליה. מקץ יומיים שאלתי: נו, דיברתם? "לא! נגמרה לי הסוללה." מקץ ימים, ראיתי כדרכו, רכון על דף גמרא כשחיך מתון וקבוע על פניו. קרבותי בוהירות שלא להפריע, התיישבתי לידו ושאלתי: נו, דיברתם? "כן! היא הצחיקה אותי כל כך, ה'משוגעת' הזו, אמו. אבל אני רוצה לפגוש אותה שוב." בפגישותיהם הבאות חשפה צופיה מתוכו תכונות חיים ישנות ומאובקות, ונתנה להן מרחב ביטוי. בבית המדרש הרגישו כולם: "פנים חדשות באו לכאן". צביקה נעשה עירני יותר. סף הגירוי והתגובה שלו עלה, ושיח פנימי הלך וגבר בתוכו בין שאיפות הקודש לצורכי החול שהחלו שחים ביניהן בחיבה

"עזר כנגדו"

כבעל תשובה בבית מדרשו היה דיבורו של צביקה מועט. בסעודות היה יושב מצד חבריו כשלפניו ספר פתוח והוא הוגה בו בשעת לעיסת מזונו. עם הזמן הלך והשתרר עליו אלם. נדמה היה שכח דיבורו צלל מטה דרך מיצרי הגרון ונבלע במקורו, ואף אם ניסה לפתוח פיו - ספק אם יכול לחתוך אותיות ולהשלים משפט. לא פעם ניסיתי לדבר עמו, ולא עלה בידי אלא קומץ מילים. שפתו נעשתה "מקודדת" יותר ויותר, עד שניטל ממנו ביטחונו העצמי לפצות פה ולדבר בשפת בני אנוש. כשתשאלהו דבר - ביט בכ בעיני עגל ובפה חתום, שרק לעיתים הוא פותחו כמידת "פי דג" ותיכף נועלו. מסך דממה ירד עליו. ובכל זאת, חשק לשאת אישה. בפעם הראשונה שבא אלי לראיין שידוכים, בקושי סחטתי ממנו טיפי טיפין אודותיו. ביקשתי שיאריך מעט שאוכל להכיריו ולדעת משאלות ליבו. הוא פלט כמה מילים ובעמל גדול עלה בידי לצרפן. "מדוע אתה רוצה להתחתן בכלל?" שאלתי, והוא אמר בהעווית מבוכה: "עזר כנגדו, עזר כנגדו!" ולא יסף! חששתי שאם יפגוש בבתי ישראל, תהיה הפגישה לבטלה. ודאי יצפה שתנחש מחשבותיו מבלי שיצטרך לפצות פיו. ושמא גודש צניעותו ה"פרושיית" יגרום לו להסיט ממנה מבטו ויתקל בעמוד או בשפת מדרכה כחסידי שוטה. זכרתי בצופיה, שהיא היפוכו הגמור. "תשעה קבין של שיחה" נובעים מפיה כמעין המתגבר. יש בה קלות דעת מבודחת וקליפת ילדות עיקשת. מאוהבת בתמימותה החפה מכובר ראש ורצינות מכבידה, קורעת מסכות שקר ואין מי שיחבא מפני

הבהרה סיפורי המדור: מהם סיפורי אמת "מטושטשים" של בע"ת (ובתוכם הכותב). ורובם פרי ה"דמיון" או חלקיקי אמת ש"חברו יחדיו". אלא אם יצוין אחרת y.malka02@gmail.com

"הפיתוח הגדול ביותר הוא הפיתוח הנפשי, החוסן הרגשי של כל אחד ואחד מהלוחמים. אני קורא לזה 'ניצחונות קטנים'." על אוגדת המילואים החדשה, על חודש ניסן וליל הסדר, ועל ניצחונות קטנים שמובילים אל הניצחון הגדול

ניצחונות קטנים

אנחנו לפעמים רוצים לייצר קיצורי דרך. להגיע ישר לסוף. לחשוב שאפשר להשיג את המטרה שלנו בלי לעבור כמה שלבים בדרך. הניצחונות הקטנים הם אולי הניצחונות החשובים ביותר. הם לא דווקא ניצחונות מוחשיים שאפשר לכמת אותם ולתת להם איזו שהיא מידה, הם הרבה פעמים קודם כולל לנצח את עצמך.

"לוחם בשדה הקרב שנלחם למעלה משנה, מצפון הרצועה ועד רפיח נדרש כל יום לנצח את עצמו מחדש; הוא מתגעגע הביתה... הוא מתגעגע לדברים שהוא רגיל לעשות אבל הוא נמצא כרגע בתוך רפיח ואין לו ברירה אלא לנצח את עצמו עוד פעם באותו היום".

השבוע ניכנס לחודש ניסן, חודש החירות הלאומית והרוחנית שלנו. החירות כדברי הרב קוק זצ"ל איננה רק אירוע אחד חד-פעמי אלא תהליך הדרגתי: "אין הדרור פורץ כהר פרצים, כי נמשך והולך הוא מן הקודש העליון" (הקדמה לספרו "שבת הארץ"). ובפתגמו לחודש ניסן תרע"ב (1912): "משכן אל וחירות עולם, יחדו יעשו אביב עם", בו מחבר הראי"ה את תחילת תהליך החירות - יציאת מצרים בחודש ניסן, עם סיומו - חנוכה המשכן בראש חודש ניסן של השנה השנייה. בכך נשלם תהליך השחרור הרוחני של העם. ובתווך - תהליך ניצחונות קטנים.

ואולי לכן נקרא גם ליל היציאה שלנו מעבודת לחירות בשם "ליל הסדר", למה חשוב כל כך הדגש על הסדר? אולי בא הדבר ללמד על האופי התהליכי של יציאת מצרים - הלאומית והאישית. כי בכל תהליך יש סדר ושלביו שאי אפשר לדלג עליהם. ליל הסדר הוא ליל התהליך. תהליך רוחני הדרגתי שכולל ניצחונות קטנים רבים המובילים אל היעד הגדול. מתחילים בגנות ומסיימים בשבח. ולא מדלגים על אף ניצחון קטן בדרך לניצחון הגדול.

ובלשונו של סא"ל אלי זילברמן: "הפיתוח הגדול ביותר הוא הפיתוח הנפשי, החוסן הרגשי של כל אחד ואחד מהלוחמים. אני קורא לזה 'ניצחונות קטנים'."

השבוע השגתי ניצחון אישי קטן שעמלתי עליו זמן רב - זכיתי לחזור לשירות מילואים פעיל, לאחר שלפני כמה שנים יצאתי ממערך המילואים. החזרה לשירות המילואים התאפשרה במסגרת האוגדה החדשה, אוגדה 96, שהוקמה כחלק מהבנת הכשלים שהובילו לאירועי 7 באוקטובר.

זכיתי ללבוש שוב את המדים. לשוב לאימוני חי"ר כמו בימים הטובים; פרט, חולייה, כיתה, מחלקה; אימוני לש"ב; הכשרות פק"לים ועוד ועוד. אומנם היה צריך להסיר קצת חלודה, והשרירים עדיין מכווצים... אבל לאט לאט, בעזרת השם, חוזרים לכשירות.

ההפתעה שחיכתה לי בבסיס האימונים בצאלים הייתה גדולה. הייתי בטוח שאהיה הזקן שבחבורה. ולהפתעתי גיליתי שבפלוגה שלנו יש לוחמים מגיל 23 ועד 53 ואפילו מישהו שמתקרב לגיל 60! ההיענות המרשימה מכל היחידות, מכל מקום בארץ ומכל הגילים מרגשת ומדהימה; גולני, גבעתי, צנחנים, נח"ל, דובדבן, שלדג, לוחמים מכל היחידות ומכל תחומי העיסוק; מחנכים, מנהלי חברות, אנשי הייטק, מוזיקאים, מהנדסי בניין, עורכי דין, רואי חשבון ועוד. כולם, שברובם השתחררו כבר ממערך המילואים, עולים שוב על מדים, עוזבים את המשפחה, את העבודה, ומוותרים על תנאים נוחים. אחד מהלוחמים אצלנו במחלקה, תושב כפר עזה, אמר בשיחה המחלקתית: "כל עוד אני עומד על הרגליים, אני רוצה לתת מה שאני יכול".

בפעילות גיבוש אחרת שעברנו, כל אחד היה צריך לספר על עצמו בקצרה ומה הוא עוזב בבית. אחד הלוחמים הצעירים סיפר שהוא גר עם אימא שלו, ושהיא צריכה את העזרה שלו בסידור הבית לקראת חג הפסח. הוא עוזב אותה לטובת האימון אבל הוא ממשיך לחשוב עליה. אחרים סיפרו על המשפחה והילדים שעזבו. כולם דיברו בהערכה על האישה שבבית, שתומכת ומעודדת למרות האתגרים והקשיים.

התחושה שמלווה אותי לאורך כל האימון הזה, מקבלת ביטוי מדויק במילותיה של נעמי שמר: "פתאום זה בא ומתבהר ולעצמי אני אומר לא תנצחו אותי, לא מנצחים אותי כל כך מהר".

איך לנצח את עצמך

את הגדוד שלנו מוביל המג"ד סא"ל אלי זילברמן, שנלחם בגבורה מהיום הראשון למלחמה, מאות ימי מילואים. את יומן המלחמה שלו תיעד בספרו "אריות על נמ"רים" שיצא לפני כשנה והיה לרב מכה. במסגרת אחד הראיונות עם אלי, אצל עיתונאי פרוץ 14 בעז גולן, סיפר:

"הפיתוח הגדול ביותר הוא הפיתוח הנפשי, החוסן הרגשי של כל אחד ואחד מהלוחמים. אני קורא לזה 'ניצחונות קטנים'. אלה אנשים שנמצאים שם למעלה משנה, מתמרנים יום יום. וצריכים לנצח את עצמם באיך להביא את כל אותן היכולות והידע המבצעי שלהן, כל יום מחדש. איך להיכנס עוד פעם למבנה, ולהיות עוד פעם בהיתקלות.

"פעם הייתה בדיחה בצבא שכשהיה נכנס מפקד בכיר והיה שואל את החבר'ה של שנות האלפיים מי פה היה בהיתקלות, אז כולם היו מרימים יד ואנחנו הצעירים היינו מרגישים קצת לא נעים. לא חווינו. היום תשאל כל לוחם של חטיבת גבעתי, ומקבילים כאלה ואחרים, הם חוו עשרות היתקלויות. הם פגשו עשרות מחבלים, כל אחד..."

"אני רוצה לספר לכם על נתון אחד שהוא לא פחות ממרגש ומרתק: למעלה מחמישים אחוז ממפקדי הפלוגות בחטיבה שלנו, נפצעו בצורה אנושה או נפלו בקרב. כי זה מה שמוביל את החטיבה וזה מה שמוביל את צבא ההגנה לישראל, להוביל את החיילים בראש ולהיות שם תמיד כדי לתת דוגמה אישית לחיילים שלנו".

הסיפור שאלי מספר הוא סיפורו של דור הניצחון. לא רק דור הניצחון על החמאס, חיזבאללה, איראן או החות'ים. זהו דור הניצחון על האגואיזם, הנוחות, הפרטיות, הקטנוניות, השקט המדומה, הדור של הנכונות להקריב למען ערכים. זהו דור שהניצחונות הקטנים שלו על שלל אויבים - מבית ומחוץ, מייצרים את תמונת הניצחון הגדולה שלו.

בלי קיצורי דרך

בהרצאה אחרת הסביר אלי שוב על הניצחונות הקטנים ועל הניסיונות לדלג מעליהם: "בדור שלנו, ואני אומר בדור שלנו אבל זה חוצה דורות,

בס"ד

כנס חוה"מ פסח תשפ"ו
ישיבת עטרת ירושלים

צו 8 לחינוך

עתידיה של מדינת ישראל תלוי ביסוד החינוך
ביצד נתגבר על משבר ההוראה במדינת ישראל?

הכנס יתקיים בע"ה
יום ראשון / ג' דחווה"מ פסח / יח' ניסן תשפ"ו

בית המדרש המחודש של ישיבתנו!
ע"ש ה"ה לוי יצחק רחמני ז"ל
300 מטר מרחבת הכותל המערבי

- הרב שלמה אבינר / נשיא ישיבת עטרת ירושלים	10:00
- הרב יוסף קלנר / מעלה הזיתים, ירושלים	10:45
- הרב דוד ג'יאמי / ר"מ בישיבת הר המור וראש בית מדרש יבנה	11:30
- הרב גדי שר-שלום / ר"מ בביהמ"ד למלמדים ואחראי הדרכה ארצי	12:15
- הרב צבי קוסטינר / ראש ישיבת מדברה כעדן	13:00
מנחה	13:45

** במידה ותהיה הגבלת התקלות, הכנס ישודר בערוץ היוטיוב של הישיבה **

עזרת נשים פתוחה

בקרוב באתר שלנו
www.ateret.co.il

לפרטים: הרב מרדכי ציון
058-445-4747

ישיבת עטרת ירושלים
רחוב חוה"מ 272 תל אביב

הרצון לנישואין שניים והפחדים שמתעוררים (ב') * הכמיהה לזוגיות חדשה והפחד ממנה

ניסיון להיות הורה מהר מדי, עלול דווקא ליצור התנגדות. קשר עם ילדים נבנה בהדרגה, דרך הכרת רגשותיהם, אמון, זמן וסבלנות. ב"מרוץ" הזה למצוא חן, הם עלולים להזניח את ילדיהם הביולוגים.

• ניסיון "לתקן" את הרושם מהקשר הקודם
יש אנשים שנכנסים לנישואים שניים, מתוך רצון לא מודע, להוכיח לעצמם שהפעם הם יצליחו ואולי גם להוכיח לצד השני שהנה "הייתי בסדר בזוגיות הקודמת". עובדה שהצלחתי למצוא אהבה חדשה...". המטרה היא לתקן כביכול את העבר. הקשר החדש, עלול לשאת עליו ציפיות כבדות משקל שלא יהיה ניתן לממש והשבירה תהיה עמוקה יותר. זוגיות חדשה צריכה להיבנות בזכות עצמה, כשכבני הזוג קשובים למתרחש ביניהם לא כהוכחה לעצמם או לסביבתם. הכמיהה לאהבה חדשה, מובנת וראויה. כי אהבה זוגית, מאפשרת שמחה, התרגשות, התפתחות וכוחות חדשים שעדיין לא התגלו. יחד עם זאת, הפחדים שעולים, הם חשובים וראוי ורצוי להכיר אותם, גם כשהבירור הזוגי בהם, "מוריד" את הריגוש והאווירה הרומנטית. כי כשמודעים לבורות שעלולים להיות בנישואין, יודעים להתמודד איתם באופן מיטבי, לטובת בנייה חדשה של זוגיות אוהבת ויציבה, להמשך החיים. שבוע הבא, נחיד פחדים נוספים בעז"ה.

*מתוך המאמרים בנושא זה, גם זוגות נשואים עשויים למצוא עניין ושיפור הזוגיות שלהם. לשאלות והערות, אפשר במייל וגם בטלפון: 0528472727

אחרי תקופה של בדידות או כאב, זוגיות חדשה יכולה להרגיש כמו הצלה. הרגשות חזקים, ויש רצון לייצר יציבות מהה. הבעיה שקשר מהיר, לא מאפשר באמת להכיר את הדינמיקה הזוגית החדשה. מה גם שעלולים להגיב למצבים ללא התבוננות ושיקול דעת, כך שדי מהר יחזרו על ההרגלים הקודמים, עם טעויות העבר. חשוב לתת לקשר זמן התבוננות ועיכול.

• הימנעות משיחות מורכבות.
הרבה זוגות מפחדים לדבר על נושאים מורכבים, כמו: כסף, גבולות עם בני זוג לשעבר, חינוך ילדים, מגורים ומשפחות מורחבות ועוד... מחשש ששיחות כאלה, יגרמו לאווירה לא נעימה, ייצרו קונפליקטים ואפילו עלולים לסיים את הקשר, במיוחד כשזקוקים לקשר רגשי ואהבה חדשה, באופן נואש. אבל דווקא הימנעות מהן, מזמינה את הקונפליקטים והמתחים בהמשך, ביתר שאת.

• ציפייה שהאהבה בלבד תפתור הכל
אהבה היא בסיס חשוב מאוד, אבל היא לא המדד לזוגיות מוצלחת. בני זוג נוטים לשכוח שגם בזוגיות שהתפרקה, הייתה אהבה, רק כי הם זקוקים למילוי הצורך הזה. זוגיות יציבה בפרק ב' דורשת גם תקשורת מודעת, גבולות בריאים והבנה של המורכבות המשפחתית.

• רצון וכמיהה להיות "הורה מושלם" לילדים של הצד השני.

כאשר נכנסים לחיים של ילדים שאינם שלהם, יש לעיתים רצון חזק להיות אוהב ומקובל, אבל

במאמר הקודם, תיארתי את הפחד העיקרי שהוא: לטעות שוב. חשוב לי לציין שמטרת סדרת המאמרים בנושא זה, היא האפשרויות לתיקון. לכן, העיסוק בפחדים יאפשר להיות מודעים להם וללמוד כיצד להתמודד איתם, כדי להגיע לנישואים שניים מוצלחים יותר. זוגות או יחידים שמגיעים אלי, מספרים שהם רוצים מאד אהבה, קרבה ומשפחה. אך יחד עם זאת, הם מרגישים פחד עמוק. זהו אכן פחד טבעי. אחרי גירושין, כבר חוו כאב עצום, כשהקשר שייחלו שתהיה בו אהבה, מתפרק. אני פוגשת שוב ושוב את הפרדוקס הזה: **אנשים כמיהים לזוגיות ובו זמנית, חוששים להיכנס אליה שוב.**

אביב ורות הגיעו אלי לפנישה לפני שנישאו. שניהם גרושים עם ילדים. רות נקשרה מאד לאביב, וגם פחדה מאד: "אני מרגישה שאני רוצה להתחתן איתו, אבל משהו בי גם רוצה לברוח". היא פחדה למצוא את עצמה באותו מקום שהייתה בנישואים. במקביל, אביב חשש בעיקר מהמפגש עם הילדים. הוא פחד שהקשר החדש, ייצר מתחים ביניהם ובין הילדים שגם ככה הרגיש אשמה על מצבם בגלל הגירושין.

מתוך העבודה שלי עם זוגות לקראת פרק ב', אני רואה שיש כמה טעויות שחוזרות על עצמן. רוב האנשים, לא עושים אותן מתוך חוסר אחריות, אלא מתוך רצון גדול שהקשר החדש יצליח. לדוגמה: **• כניסה מהירה מדי לקשר מחייב וחזרה על טעויות העבר.**

קריאה לפני ציווי בחינוך הילדים

• מעבר הדרגתי מהעבודה לבית: אל תנסו להיות "סופר-הורים" ברגע שנכנסתם בדלת. קחו חמש דקות לעצמכם באוטו או בחדר כדי להשאיר מאחור את מחשבות העבודה ולהתפנות באמת.

• קריאה בשם כעוגן של חיבה: שימו לב איך אתם קוראים לילד. האם השם שלו נאמר רק כשאנחנו כועסים? נסו להשתמש בשמו ברגעים של פשוטות. כשילד שומע את שמו בהקשר של אהבה, הנפש שלו נפתחת.

• סליחה כחלק מהעבודה: אם הייתם עמוסים מדי ופקעה סבלנותכם, היכולת לבוא לילד אחר כך ולומר: "סליחה, הייתי עמוסה ולא פנויה אליך באמת", היא בעצמה ה"ויקרא" הכי עמוק שיש. (לא לשכוח לראות את עצמנו...)

• מציאות עם אדוקות: דברו על כך מראש בנחת. כדי שהילדים יידעו לפעול בלי שיתווסף מתח מיותר. השבת הקרובה היא ההזדמנות שלנו להוריד את ווליום העולם החיצוני ולכוון את התדר הפנימי. בתוך העומס, קשה למצוא את המרווח ל"ויקרא" הרך, אבל השבת היא המרחב שבו הקב"ה קורא לנו לעצור, להתנתק ולהיות פשוט נוכחים.

כשנשב סביב השולחן, ננסה לתרגל את הקריאה הזו בחיבה. לא כדי להשיג משהו, אלא פשוט כדי לומר לילד: "אני רואה אותך, אני איתך". זוהי הגאולה הקטנה של הבית, שהופכת את סעודת השבת לקודש ואת הקשר המשפחתי למשכן של ממש.

כל הילדים, נדרש מאיתנו לתמרן בין כל המשימות המתקשות של הילדים. כשהחוויה שלנו שהכל מונח על כתפנו וחייבים "לתקתק עבודה".

במצב כזה, הפנייה האישית והקשר נראים לעיתים כמו מטלה נוספת שאין לנו כוח אליה. פרשת ויקרא מפתיעה כאן בנחמה גדולה: היא מפרטת סוגים שונים של קרבות - פה, איל, ואפילו מנחה פשוטה של סולת. התורה אומרת לנו: "נפש כי תקריב". הקב"ה לא מבקש מכולם את אותו קרבן גדול ויקר. הוא מבקש את הלב, לפי היכולת של אותו רגע. ההבנה הזו משחררת אותנו מההלקאה העצמית שלעולם מזיקה. ה"ויקרא" אינו דורש שעות של משחק, אלא רגעים מזוקקים של נוכחות.

כשילד מרגיש שקוראים לו בחיבה, הוא לומד להעריך את עצמו, לפתח אהבה עצמית ותחושת מסוגלות, להקשיב לעצמו. הוא מפתח נאמנות פנימית ופשוטות שמאפשרת לו לפעול בלי לפחד מ"מה יגידו". הוא לא מציית רק כי הוא מפחד מעונש, אלא כי יש לו קשר חי ואוהב עם מי שמבקש ממנו. יש לו חוויה פנימית שרואים אותו.

טיפים פרקטיים ליישום ה"ויקרא" (גם להורים עמוסים):

• חוק ה-30 שניות: אם אין לכם שעה, קחו חצי דקה. לפני שאתם מבקשים מהילד משהו, הקדישו זמן קצר לקשר. רדו לגובה העיניים שלו, געו לו בכתף. גם הבקשה שלכם תישמע אחרת באוזני הילד.

פרשת ויקרא פותחת במילה אחת: "ויקרא". רש"י, בפירושו על המקום: "ויקרא אל משה. לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה, לשון חיבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר: "ויקרא זה אל זה..."

רש"י מדייק נקודה נפלאה: לפני שהקב"ה מטייל על משה את רשימת הקרבות המפורטת, לפני שהוא נתן הוראות טכניות ויסודיות על תפעול המשכן, הוא עוצר לרגע וקורא לו בשמו. דהיינו פנייה אישית של חיבה.

עבורנו, כהורים הנמצאים במרוץ החיים - ובוודאי בתקופה העמוסה שלפני חג הפסח או תחת ענן של מתח ביטחוני (ובל נשכח את הלמידה מרחוק והכניסה לזום) - הפרשה הזו מציעה מפתח זהב לחינוך: **הקשר קודם לדרישה.**

נודה על האמת: רוב התקשורת שלנו עם הילדים ביום-יום דורשת ביצוע וציות. "תסדר את החדר", "תסיים לאכול", "צחצחתי שיניים?". אנחנו פועלים מתוך רצון שהבית יתנהל כשורה, אבל בדרך, אנחנו שוכחים לפעמים את המילה הראשונה בפרשה. אנחנו עוברים ישר ל"ציווי", בלי ה"ויקרא" המקדים. כאשר המתח הביטחוני באוויר זה קשה יותר.

איך אפשר להיות שם בשביל ילדינו כשאנחנו בעצמנו "מוקרים" על מזבח העבודה, המתח והעומס?
רבים מאיתנו חוזרים הביתה אחרי יום עבודה מתיש, כשהראש עדיין מלא במשימות. ואם אנו בבית עם

ערוץ מאיר לילדים

האות הקטנה של האדם הגדול

השבע אנחנו מתחילים בהתרגשות רבה חמש חדש - ספר "ויקרא"! המלה הראשונה בפרשה היא "ויקרא", ואם תסתכלו היטב בספר התורה, תראו משהו מעניין מאד: האות אָלף (א') בסוף המלה מקטנת. היא נקראת "אלף זעירא" (אלף קטנה). חקמינו מסבירים שהקדוש ברוך הוא קרא למשה לבוא לתוך אהל מועד. אבל משה רבנו היה אדם עניו מאד. עניו פרושו אדם שלא מתגאה ולא חושב שהוא הכי טוב מכלם. משה אמר לה': "אני ממש לא חשוב, תכתב אותי בקטן, כאלו אני רגיל ופשוט".

אנחנו לומדים מכאן שעור נפלא לחיים שלנו. ללעמדים אנשים חושבים שכדי להיות חשובים, הם צריכים לצעק, להראות לכלם כמה הם חזקים, או להתגאות בהצלחות שלהם. אבל משה רבנו, שהיה המנהיג הכי גדול של עם ישראל, בחר להיות כמו ה"אלף" הקטנה.

התורה מלמדת אותנו שדוקא כשאנחנו מותרים במשחק או שאנו עושים מעשים טובים בשקט, הקדוש ברוך הוא אוהב את זה הכי הרבה. מי שעניו בלב ולא מתגאה - הוא באמת האדם הכי גדול!

יש, ערוץ הילדים

שאלות נפרשה

1. איזה תבלין חביבים להוסיף לכל קרבן במשכן?
2. אילו שני סוגי עופות מתרים להקרבה?
3. אילו שני דברים טעימים אסור להקריב על המזבח?
4. כמה עשוי בדרך כלל "קרבן מנחה"?
5. איזה קרבן מביא אדם שחטא בטעות (בשוגג)?
6. איזה קרבן מחלק ונאכל גם על ידי הבעלים (ולא רק מקטר או נתן לכהנים)?

מצאו למתחממות רומיות
מתאפי שחונת

חידה

כמה זוגות של פרשות מחוברות יש בספר ויקרא?

פסח מתקרב וזה הזמן להיכנס לאווירת יציאת מצרים! צפו בכל עונות "עלילות ארץ גושן" - באתר ערוץ מאיר לילדים! ואל תשכחו - עונה חדשה בדרך!

המלצת השבוע

הבריאה

לרגל המצב: סדנאות איור מיוחדות לפסח!
עם יוסי שחר
מתאים למוסדות וקהילות
0549-256994

לפני אלפי שנים, אנשים השתמשו בזרדים קשורים קשורים כדי לנקות.

זה בטח לקח נצח!

המטאטא פועל כמונוף. אנו מפעילים כוח על הידית הארוכה, והמברשת מנקה ביעילות.

אני המנוף הכי נקי בשכונה!

כיום, מטאטאים עשויים מחומרים שונים כמו קש, פלסטיק וסיבים סינתטיים.

אני טבעי, הוא סתם פלסטיקי!

למרות האגדות על מכשפות מעופפות, מטאטאים נועדו לניקיון בלבד!

אני מעדיף רצפה נקייה על עננים!

מכונת יצור המטאטאים הראשונה הומצאה לפני כ-200 שנה על ידי אמריקאי בשם לוי דיקינסון, שחיפש דרך טובה יותר לייצר מטאטאים לאשתו.

דוקטור, אני סובל מאולקוס. 😊
- נו מה חשבת, שתיהנה מזה? 😊

איך קוראים לחתול שפתח דוכן מיצים?
מיצי... 😊

מהו הדבר שנוסעים עליו ואין לו גלגלים?
כביש... 😊

...באמת הננו חשים את עצמנו בני חורין בעצם מהותנו, והשאיפה הנאצלת שלנו אל הטוב ואל הנשגב היא אצלנו השאיפה העצמית שלנו, שאנו חשים ברוחנו פנימה מה הוא הטוב ומה הוא הנעלה. ולאור החירות הזו, החירות הפנימית ההולכת ומתגלה בקרבנו כעת במצעדי תחייתנו הלאומית - על כל פנים בשיעורים מוגבלים לפי הערך של תוכני הגאולה המתגלים לנו, רק קמעה קמעה, נטף אחר נטף - לאורה הפנימי של החירות העצמית הזאת נסע ונלך להבליט יותר ויותר את עצמאותנו הרעננה הפנימית, אותה שקנינו על ידי גילוי שכינה אותה החירות שקנינו על ידי הפלא הגדול היחיד בעולם, שנעשה עמנו בעת אשר גאלנו השם יתברך, וגאל את אבותינו ממצרים לחירות עולם. מאמרי הרא"ה, חירותנו

על סדר היום

הרב שלמה אבינר

ת: ודאי שעל כל נפש מישראל שנפגעת, לבנו שותת דם. אך זה ברמה האישית. ברמה הלאומית, צריך עוז וגבורה. כך נצטווה יהושע בן נון: חזק ואמץ!

צריך גבורה ועוצמתית חד פעמית בזמן מלחמה, וצריך גבורה מתמדת בכל עת.

ש: ובסיכום?

ת: שלוש פעמים נאמר חזק ואמץ ליהושע בן נון, בפרק א: חזק ואמץ בתורה, חזק ואמץ בבנין הארץ, חזק ואמץ במלחמה.

היה לו יצר הרצח. לא חילוקי הדעות גרמו לרצח, אלא יצר הרצח נאחז בחילוקי דעות. אנחנו מדינת ישראל, אין לנו יצר הרצח, ב"ה. אך לא כן שכנינו.

הם גם רוצחים אחד את השני, לכל אורך השנים. ש: אז כל זמן שהאדם יהיה חית אדם, אין תקווה לשלום?

ת: ודאי שכן. על ידי הרתעה. זו השפה שהם מבינים. לכן יש להשתמש בה לטובתנו וגם לטובתם.

ש: איך אפשר לתפקד כאשר יש הרוגים ופצועים!?

שׁו"ת מלחמה (רשם הרב מרדכי ציון)

ש: מה ד' רוצה לומר לנו בזה שכל פעם נופלים טילים על ארצנו?

ת: אותו דבר שהוא אומר לנו מאז קום המדינה ועוד לפני כן: לא מקבלים מדינה על מגש של כסף, אלא במלחמת הגנה. כך היה בזמן יהושע, השופטים, שאול ודוד, כך היה בזמן החשמונאים, וכך הוא בימינו.

ש: אבל מלחמה היא דבר נורא. הרוגים, פצועים, אלמנות, יתומים. המין האנושי אינו מבין זאת!?! ת: הבעיה התחילה עם קין שרצח את הבל, מפני

הרב חגי לונדן

ר"מ במכון מאיר

איך ה' קורא לנו בכל רגע ממצבי החיים?

פרשת ויקרא מלמדת אותנו על חמישה סוגי קורבנות שהיו בבית המקדש: עולה, מנחה, שלמים, חטאת ואשם. קורבנות אינם טקס פגאני שבו "מקריבים אוכל לאיל" אלא ביטוי לצדדים שונים וסוערים בנפש האדם, שאותם אנו "מקריבים" לבורא, כלומר מוצאים את המשמעות הנצחית במפגש שלנו עם מעגלי הדומם, הצומח והחי.

קרבן עולה הוא קורבן שנילקח מהבהמה, מהבקר או מהעוף ונשרף לחלוטין על גבי המזבח; עובר התמרה מלאה באמצעות אש ממצב מוצק למצב מופשט (גז). זהו ביטוי לרגעים בחיים שבהם אנו מרגישים התמסרות טוטאלית. למשל תיזכרו בתחושת הגיוס הכללי בחודש הראשון של המלחמה.

קרבן מנחה הוא קרבן המוקרב מן הצומח. משהו רגוע ו"נוח" יותר. לוקחים גרגרי סולת קטנים, בוללים בשמן ומוסיפים מלח. זו היכולת להרגיש תחושת טעם ומשמעות גם ברגעים הקטנים. לא רק בתחילת המלחמה אלא גם בזמן שמתעוררים כפעם המאה ללכת למקלט בלילה.

קרבן שלמים הוא קרבן של שלמות - חלק ממנו מוקרב על גבי המזבח, חלק אוכלים הכוהנים וחלק הבעלים. כולם מרגישים שלמים. Win-win situation. קרבן שלמים מקריבים ברגעי תודה, שמחה וחיגיה. למשל ברגע של חיסול נסראללה.

קורבנות חטאת ואשם הם ברגעי כישלון ותחושת אשמה. גם זה חלק מהחיים וגם זה חלק מהמלחמה. גם במצבים כאלה ניתן להתקרב לבורא ולכפר. ה' קורא לנו להתקרב אליו באמצעות הקורבנות ואנו נענים בכל קשת רגשות החיים, שבת שלום.

ערוץ מאיר לילדים
לחודש שלום ב-1

שפיע תוכן
לימודי ומהנה
משחקים וסדרות

צטרפו עכשיו!